CORRENT
SOCIAL CRISTIÀ

Més de 8 anys de Govern Sánchez. Tots els límits han estat traspassats

Hi ha una base factual sòlida per sostenir que, després de més de vuit anys (des del 2 de juny de 2018), el balanç dels governs de Pedro Sánchez és tan deficient en la realització del bé comú que la seva continuïtat esdevé un perill.

Aquesta és una evidència que es desprèn dels fets i només l'extrema polarització i el sectarisme ideològic impedeixen assumir-ho.

Negar-ho sota el criteri implícit o explícit que l'alternativa és pitjor, il·lustra una forma de pensar incompatible amb la democràcia, perquè desqualifica *ad hominem* l'alternativa de govern. Sense alternativa no hi ha democràcia.

Les eleccions serveixen precisament per resoldre aquests dilemes: donar veu i decisió al poble on resideix la sobirania.

Els fets

Espanya ha crescut, ha creat ocupació, ha augmentat el salari mínim, ha reduït la temporalitat i ha avançat molt en energies renovables.

El problema és un altre: mentre alguns indicadors conjunturals milloren, es debiliten les capacitats duradores de l'Estat —governar, preveure, protegir, construir, mantenir, integrar, fiscalitzar i rectificar— i s'ajornen els costos a les generacions futures.

Al setembre de 2026, el diagnòstic més rigorós seria aquest:

El Govern ha estat eficaç a l'hora de conservar el poder, formar majories variables, repartir recursos i gestionar el relat. Ha estat molt menys eficaç per reforçar les institucions, anticipar crisis, augmentar la capacitat productiva, garantir habitatge, millorar la capacitat adquisitiva, mantenir infraestructures, ordenar la immigració i construir un projecte intergeneracional.

1. Ceuta: fracàs de previsió, protecció i direcció política

La crisi actual de Ceuta és probablement la síntesi més visible del problema.

Els fets disponibles indiquen:

- L'entrada massiva va superar les 70.000 persones i les estimacions posteriors s'han aproximat a 80.000. Una part molt important fou retornada, però entre 6.000 i 8.000 persones continuaven a Ceuta dies després, inclosos milers de menors o possibles sol·licitants d'asil.
- El balanç provisional arribava almenys a 82 morts en aigües espanyoles, amb problemes greus d'identificació, a més de morts al costat marroquí.
- El Govern anuncià molt tard, el 18 d'agost, quan la incidència es produí el 30 i 31 de juliol, places provisionals per a 1.500 persones quan les necessitats calculades superaven les 4.000 o més. En realitat, aquest és un dels problemes de fons: passades tres setmanes el Govern no disposava de cap xifra oficial de quants immigrants romanen a Ceuta. Passat un mes continua igual.
- Es restringiren o suspengueren permisos i vacances de guàrdies civils i militars destinats a la ciutat i, mentrestant, el president havia encadenat gairebé vint dies de vacances. La Moncloa sosté que dirigia la resposta a distància; jurídicament és possible. Però políticament i moralment la presència també és una forma de govern. El pèssim exemple, el contrast entre Sánchez i el President de la ciutat autònoma i altres servidors de l'Estat és insostenible en un sistema democràtic.

La responsabilitat originària de l'entrada massiva d'immigrants correspon al Marroc, que va deixar de controlar o va instrumentalitzar la frontera. Però el Govern espanyol sí que respon de:

1. la fallada d'intel·ligència i anticipació;
2. la insuficiència del dispositiu inicial;
3. la manca d'atenció a la població per apaivagar el cop i la incapacitat per recuperar la normalitat
4. l'absència d'un pla humanitari preparat;
5. les contradiccions en relació amb el trasllat a la Península;
6. la dependència estratègica respecte del Marroc;
7. la direcció política visible de la crisi.

Sánchez qualificà l'episodi d'«atac» contra la integritat territorial i prometé tots els recursos de l'Estat. Si realment era un atac, la seva absència física prolongada resulta encara més difícil de justificar i la reacció posterior més responsable del desgavell insòlit en un país europeu.

L'ordre sense compassió és cruel. Però la compassió sense ordre també ho és. El desordre acaba castigant els iimmigrants, els agents, els veïns de Ceuta i la confiança en l'Estat.

2. Sàhara i Marroc: una decisió unilateral que no va comprar estabilitat

El 2022 Sánchez alterà la posició històrica espanyola i acceptà el pla d'autonomia marroquí com la proposta «més seriosa, creïble i realista». La decisió:

- fou coneguda inicialment a través del Palau Reial marroquí;
- no havia estat debatuda ni autoritzada prèviament pel Congrés;
- no comptava amb el consens del Govern, parlamentari ni diplomàtic;
- abandonava de fet l'equidistància anterior i debilitava la defensa del dret d'autodeterminació sahrauí.

No és exacte dir que mai no fou explicat el canvi de posició sobre el poble sahrauí: Sánchez la defensà posteriorment al Congrés. Però ho va fer a posteriori. La cambra aprovà una resolució favorable al marc de l'ONU i contrari al gir, amb el PSOE pràcticament aïllat, que no va servir per res. Una vegada més el Congrés és una instància sense poder.

La ruptura posterior amb Algèria tingué conseqüències diplomàtiques i comercials durant gairebé quatre anys, tot i que les relacions s'han normalitzat el 2026.

El problema de fons és que el sacrifici de la posició sahrauí no ha garantit una relació segura amb el Marroc. Ceuta demostra que Rabat continua disposant d'una palanca de pressió migratòria i territorial. Per tant, el gir fou moralment discutible, institucionalment unilateral i estratègicament ineficaç.

3. Parlament: de centre de decisió a cambra de convalidació

El cas més greu és la normalització de pressupostos prorrogats. Els últims pressupostos generals aprovats són els de 2023. El Govern ha governat 2024, 2025 i 2026 sense obtenir una nova autorització pressupostària anual; en realitat no ha presentat pressupostos.

La pròrroga és constitucional. Però convertir l'excepció en sistema té conseqüències:

- impedeix revisar ordenadament les prioritats de despesa;
- debilita el control dels ingressos, del dèficit i del deute;
- permet governar amb modificacions, transferències i decrets menys transparents;
- evita comprovar si el Govern conserva una majoria per al seu programa fonamental.

El mateix Govern ha argumentat que presentar pressupostos sense suports seria una «pèrdua de temps». Aquest raonament inverteix la lògica parlamentària: presentar-los serveix precisament per sotmetre el projecte polític a debat, esmena, votació i eventual derrota. I en el seu cas, la convocatòria d'eleccions: aquesta és la pràctica parlamentària habitual a Europa.

A això s'afegeixen:

- Ús excessiu del decret llei.
- Macrodecrets amb matèries heterogènies; es volen aprovar temes ben diversos amb un sol vot a la totalitat. És una pràctica parlamentària degenerada.
- Negociacions bilaterals inacabables amb partits per obtenir cada vot; la inestabilitat no fa possible preveure polítiques ni tan sols en aspectes crítics com l'habitatge.
- Absències freqüents de Sánchez de les sessions de control i una llarga absència del Senat.
- Supressió del «Debate de la Nación» i desaparició de les sessions de control per part de l'oposició, convertides en una allau de crítiques del Govern a l'oposició. És una inversió perversa. El Govern té tot el poder, l'únic que li resta a l'oposició és el de forçar rendiment de comptes, si aquest desapareix el control s'esfuma i un govern sense control parlamentari no és un govern democràtic; o pot ser en el seu origen. No n'hi ha prou; també ho ha de ser en el seu exercici.
- Durant la pandèmia, una suspensió pràctica de l'activitat parlamentària que el Tribunal Constitucional considerà lesiva dels drets dels diputats.
- Les tres funcions bàsiques que defineixen un parlament han estat liquidades o molt malmeses: legislar, aprovar i controlar els pressupostos, controlar el Govern.
- Al que se li afegeix el comportament anticonstitucional de la Mesa del Congrés i el Govern amb el Senat; no tramitació de lleis, negativa a les compareixences al·legant que l'oposició i te majoria i prescindint del deure constitucional i el respecte a l'altra instància que configuren les Corts espanyoles.

S'ha produït una desactivació de les funcions parlamentàries principals: autoritzar anualment el pressupost, deliberar abans de les grans decisions i controlar regularment el president, disposar de seguretat legislativa.

4. Justícia i organismes independents

Espanya continua sent una democràcia plena i disposa de jutges independents. No és una autocràcia ni un règim sense garanties.

Però existeix una degradació perceptible de les distàncies institucionals.

Consell General del Poder Judicial

El bloqueig del CGPJ entre 2018 i 2024 no pot atribuir-se només al Govern: la negativa del PP a renovar-lo fou determinant. La renovació posterior permeté cobrir moltes vacants i fou una millora.

Tanmateix, continua sense resoldre's el problema estructural de l'elecció dels vocals judicials. La Comissió Europea recull que el model parlamentari continua sent vulnerable a la percepció d'influència política. També assenyala atacs de polítics contra jutges, vacants elevades, manca de recursos i una confiança ciutadana baixa: només un 40% valorava positivament la independència judicial. Comissió Europea, Informe sobre l'Estat de dret 2026.

Fiscalia General

La condemna de l'ex fiscal general Álvaro García Ortiz per revelació de secrets, amb dos anys d'inhabilitació, constitueix un fet institucional gravíssim i sense precedent. Consell General del Poder Judicial.

No demostra que tota la Fiscalia estigui sotmesa al Govern. Sí que demostra que la selecció, protecció política i continuïtat d'un fiscal general excessivament identificat amb l'executiu van causar un dany profund a la credibilitat de la institució.

Tribunal Constitucional, RTVE i CIS

El nomenament d'un exministre de Justícia i d'una antiga alta càrrec de la Presidència com a magistrats del Constitucional era legal. També existeixen precedents amb altres governs. Però legalitat no equival a prudència institucional: aquests perfils reforcen l'aparença que els òrgans de garantia són prolongacions dels blocs polítics. Les sentències del TC sobre les principals condemnes en doble instància, inclòs el Suprem, dels principals responsables del cas més gran de corrupció de la vida política espanyola, l'afer dels ERTE d'Andalusia, deixen malparada la percepció de independència del TC.

La reforma de RTVE permeté superar la necessitat d'un determinat grau de consens en els nomenaments. Sobre el resultat pesa l'advertiment dels seus consells d'informatius sobre el risc per a la independència, i la percepció generalitzada de la seva conversió en instruments de propaganda política desaforada.

El CIS, sota José Félix Tezanos, ha mantingut desviacions recurrents molt importants favorables al Govern respecte de la majoria d'instituts demoscòpics. Això no prova manipulació deliberada, però sí un deteriorament de la credibilitat d'un organisme públic. El CIS ha caigut en l'índex de valoració professional, d'acord amb el grau d'encert, fins al nivell dels «xiringuitos» d'enquestes per encàrrec.

El patró de tot plegat no és una «ocupació il·legal» completa, sinó una colonització partidista de les zones grises: nomenaments legals, perfils pròxims, regles modificades i prioritat a la fidelitat sobre l'aparença d'imparcialitat.

5. Amnistia: legalitat constitucional, legitimitat política debilitada

Abans de les eleccions, Sánchez havia rebutjat reiteradament l'amnistia i havia afirmat que no tenia cabuda constitucional. Després, quan els vots de Junts resultaren necessaris per a la investidura, la convertí en una mesura indispensable.

El Tribunal Constitucional l'ha avalada, per tant no és correcte presentar-la avui com una llei simplement il·legal. La Comissió de Venècia acceptà l'amnistia com a possible instrument de reconciliació, però criticà la urgència i recomanà una majoria i consens més amplis.

La crítica forta no és penal ni constitucional, sinó democràtica: una mesura negada abans de les eleccions fou concedida després com a preu identificable d'una investidura. Això erosiona el mandat representatiu, la confiança en la paraula política i la idea que les lleis generals no han de negociar-se en funció de la conveniència personal del governant.

6. Corrupció i responsabilitat *in vigilando*

No hi ha base per atribuir personalment a Sánchez els delictes dels seus col·laboradors si no existeixen proves. Però sí hi ha responsabilitat política per selecció, confiança, vigilància i reacció.

José Luis Ábalos, exministre i exsecretari d'Organització del PSOE, fou condemnat el juny de 2026 a més de 24 anys de presó; Koldo García, a més de 19. Santos Cerdán, posterior secretari d'Organització, continua vinculat a una investigació, sense condemna ferma.

Quan dos responsables successius de l'organització del partit del president resulten afectats per causes greus, ja no basta la defensa «jo no ho sabia». La ignorància pot excloure responsabilitat penal, però no la responsabilitat política:

- Qui els seleccionà?
- Qui ignorà les alertes?
- Quins controls interns fallaren?
- Per què la reacció només arribà després de les revelacions judicials o periodístiques?

La multiplicació dels casos de presumpta corrupció, que afecten a la més important de les empreses públiques la SEPI, el fosc afer Leire Díaz la causa oberta sobre presumpte finançament il·legal del PSOE, el traumàtic cas que afecta a l'expresident del Govern Rodríguez Zapatero, sense cap explicació per part seva, la situació del seu entorn familiar creant una situació que impedeix la credibilitat del govern, i l'afebleixen molt en l'àmbit europeu. De fet no hi ha hagut cap més govern en situació semblant que no hagi dimitit

La percepció internacional de corrupció a Espanya ha empitjorat: el país baixà al lloc 49 el 2025.

7. Economia: bons agregats, mals fonaments

El PIB cresqué un 2,8% el 2025, aproximadament el doble que la zona euro. L'atur baixà temporalment del 10%, el nivell més baix des de 2008, i la reforma laboral reduí fortament la temporalitat.

Aquests són mèrits reals, encara que també hi han contribuït els fons europeus, la immigració, el turisme, la recuperació postpandèmia i els costos energètics relativament favorables.

Les debilitats són:

- atur encara entorn del 10%, entre els més alts d'Europa;
- atur juvenil superior al 20%;
- productivitat per ocupat pràcticament estancada respecte de 2019;
- PIB per habitant en poder de compra entorn del 91-92% de la mitjana europea (Eurostat/Idescat);
- càrrega fiscal creixent sobre el treball;
- pes excessiu de serveis de baixa productivitat;
- deute públic d'1,76 bilions, malgrat la reducció de la ràtio sobre el PIB;
- despesa en pensions creixent sense una reforma suficient per garantir-ne la sostenibilitat intergeneracional(AIReF);
- pèrdua del poder adquisitiu per la combinació de l'augment del IPC, esforç fiscal i crisis de l'habitatge no compensat per augment salarial

La renda disponible real agregada de les famílies ha millorat. Però l'agregat oculta una fractura: pensionistes i propietaris estan més protegits; joves, llogaters, autònoms i famílies amb fills suporten habitatge, impostos i precarietat d'accés.

La paradoxa és aquesta: creix el PIB i l'ocupació, però no augmenta en la mateixa proporció la capacitat de formar una família, comprar o llogar un habitatge, estalviar i construir patrimoni. Viuen pitjor els que han de construir el futur.

Els tres fonaments del creixement espanyol no són sòlids: el turisme, molt lligat a la baixa productivitat, al dúmping fiscal i a l'externalització de costos; la immigració, i els fons Next Generation, que ja han arribat a la seva fi.

8. Habitatge: el fracàs social més gran

Entre 2021 i 2025 s'acumulà un dèficit estimat d'unes 750.000 llars. El 2025 es crearen unes 240.000 noves llars, però només es finalitzaren prop de 92.000 habitatges. Els preus reals pujaren prop d'un 10% aquell any (Banc d'Espanya).

Els governs Sánchez han anunciat:

- mobilització d'habitatges de Sareb;
- 184.000 habitatges públics o assequibles;
- avals;
- subvencions al lloguer;
- zones tensionades;
- regulacions dels contractes.

Però la informació sobre quants habitatges promesos s'han acabat i adjudicat continua sent insuficient. En realitat han estat incapaços de promoure nou habitatge en termes significatius

La regulació pot moderar alguns contractes existents, però sense oferta suficient també pot expulsar habitatges cap al lloguer temporal o turístic. A Catalunya s'ha observat aquesta reducció del lloguer permanent.

Les competències són compartides amb comunitats autònomes i ajuntaments. Però després de vuit anys, «és competència d'altres» ja no és una resposta adequada. L'Estat controla fiscalitat, finançament, Sareb, sòl estatal, regulació del lloguer i bona part dels incentius.

És una gran crisi històrica per les seves conseqüències, que ha estat forjada i ha esclatat en el llarg període de Govern de Pedro Sánchez.

9. Immigració: necessària però desordenada

La immigració ha sostingut l'ocupació, la població i part del creixement. Presentar els immigrants com el problema seria fals i injust.

El problema és la desconnexió entre el volum d'entrades i les capacitats públiques:

- habitatge;
- escolarització;
- sanitat;
- protecció de menors;
- asil;

- integració lingüística i laboral;
- distribució territorial;
- control fronterer i retorns.

La població espanyola arribà als 49,7 milions l'abril de 2026, amb un creixement explicat per la població nascuda a l'estranger (INE), atès que en termes de naixements i defuncions Espanya perd població.

Les entrades irregulars baixaren fortament el 2025 respecte del màxim de 2024, cosa que cal reconèixer. Però la regularització extraordinària d'aproximadament mig milió de persones i l'actual crisi de Ceuta mostren fins a quin punt la política continua sent reactiva. Ministeri d'Inclusió Amb l'agreujant que la regularització s'ha fet sense debat parlamentari, coordinació amb la Unió Europea i una previsió de xifres que clarament s'han vist desbordades; en altres termes, el Govern desconeixia la massa de la població en situació irregular a Espanya. A la xifra final caldrà afegir-hi a mitjà termini el reagrupament familiar que pot multiplicar la xifra acollida.

El fracàs no consisteix a acollir persones. Consisteix a admetre o rebre grans fluxos sense construir simultàniament els habitatges, escoles, serveis, itineraris d'integració i mecanismes de seguretat necessaris.

10. Ferrocarril, carreteres i cultura del manteniment

La crisi ferroviària de 2026 —Rodalies, restriccions de velocitat, incidències a l'alta velocitat i l'impacte dels accidents d'Adamuz i Gelida— ha configurat una crisi de confiança en el sistema.

Hi ha un greu problema en l'execució i l'equilibri entre expansió i manteniment. Adif executà només aproximadament la meitat de la inversió prevista a Rodalies el 2025. Amb caràcter general, l'AVE, que era un servei fiable i emblemàtic, s'ha degradat: els temps de recorregut i les garanties de puntualitat han perdut part dels avantatges que s'havien mantingut al llarg de dècades. I això ha coincidit en la gestió del període Sánchez.

En carreteres, l'Associació Espanyola de la Carretera (AEC) estima un dèficit de conservació superior als 13.000 milions i assenyala que desenes de milers de quilòmetres necessiten actuacions urgents.

vuit anys de govern i tres sense pressupostos converteixen la situació en una responsabilitat pròpia. La tendència ha estat inaugurar, anunciar i ampliar abans que conservar, auditar i assegurar.

11. Xarxa elèctrica: transició sense prou previsió

Espanya ha aconseguit un èxit important en generació renovable: el 2025, més de la meitat de l'electricitat fou renovable i s'hi afegiren uns 10 GW de nova potència solar i eòlica (Red Eléctrica).

Però el gran apagament del 28 d'abril de 2025 mostrà una xarxa insuficientment preparada. L'informe europeu descriu una successió extraordinària d'oscil·lacions, problemes de tensió, desconnexions i fallades de control; no identifica un únic culpable (ENTSO-E).

Paral·lelament, les distribuïdores afirmen que una gran part dels nodes ja no té capacitat immediata per connectar nova demanda industrial. És una dada sectorial, que cal contrastar-la amb els mapes reguladors, però revela un coll d'ampolla real. La CNMC començà a publicar mapes detallats de capacitat el 2026.

El diagnòstic no és que «les renovables siguin el problema». És haver impulsat generació renovable sense desplegar al mateix ritme xarxa, emmagatzematge, control de tensió, interconnexions i regulació tècnica. I el problema segueix amb electricitat més cara (estiu del 2026) i malbaratament de la producció de la energies renovables.

12. Pobresa, serveis públics i cohesió

Malgrat el creixement, el risc de pobresa o exclusió continua entorn del 25,7%: uns 12,7 milions de persones (INE). L'escut social ha impedit deterioraments més grans, però no ha reduït substancialment la pobresa estructural.

En sanitat, les llistes d'espera quirúrgiques superen les 850.000 persones i el temps mitjà se situa al voltant dels quatre mesos. Ministeri de Sanitat La gestió és principalment autonòmica, de manera que seria injust imputar-ho tot a Sánchez. Però el Govern central respon del finançament, la coordinació, la planificació de professionals i l'equitat territorial.

La mateixa distinció val per a la dependència, educació i serveis socials: responsabilitat compartida, però absència d'una estratègia estatal capaç de fixar objectius mesurables i exigir resultats.

13. Demografia i família: el fracàs més profund

El 2024 Espanya registrà uns 318.000 naixements i una fecunditat d'1,10 fills per dona (INE). El 2025 hi hagué una lleugera recuperació, però continuaren morint moltes més persones de les que naixien.

Prop del 30% de les dones acaba l'etapa reproductiva sense fills, davant del 18% fa un quart de segle (Funcas).

Sánchez no ha creat el problema demogràfic, que ve de dècades enrere. Però no l'ha convertit en prioritat nacional. Els permisos de naixement s'han ampliat i igualat —una millora real—, però no existeix una política integrada d'habitatge, estabilitat laboral, conciliació, fiscalitat familiar, escoles infantils i suport continuat a la criança.

Una societat que no permet als joves emancipar-se ni tenir els fills que desitgen està consumint el seu futur.

14. Qualitat legislativa i capacitat de rectificació

La llei del «només sí és sí» és l'exemple paradigmàtic. La combinació de penes produí almenys 1.233 reduccions de condemna i 126 excarceracions, segons el CGPJ. Consell General del Poder Judicial.

Tota llei pot tenir efectes inesperats. El que agreujà el cas fou:

- menysprear inicialment les advertències tècniques;
- atribuir les conseqüències a jutges suposadament masclistes;
- ajornar la rectificació durant mesos;
- acabar modificant la llei amb el PP i contra el soci que l'havia impulsada.

El patró es repeteix: negació inicial, atribució de culpes, polarització i rectificació tardana sense assumpció clara de responsabilitat.

Avaluació de síntesis dels 8 anys

L'escala següent és un judici raonat, no una mesura científica:

Funció del bé comú	Valoració	Diagnòstic
Governar-se: Parlament, justícia, controls	2/10	Pressupostos prorrogats, capacitat executiva nomenaments partidistes i confiança institucional baixa
Protegir-se: fronteres, defensa, emergències	2/10	Ceuta, dependència del Marroc, improvisació i direcció política insuficient
Produir: ocupació, productivitat, comptes	4/10	Bons resultats de PIB i ocupació, però baixa productivitat, atur i deute elevats
Cooperar: habitatge, immigració, serveis	2/10	Transferències importants, però poca capacitat material d'habitatge, integració i coordinació

Reproduir-se: família i generacions futures	1/10	Emancipació tardana, fecunditat mínima i manca d'una política familiar integral
Transmetre: educació, veritat i cultura institucional	3/10	Resultats educatius febles, polarització i deteriorament de la credibilitat pública

Valoració global: aproximadament 2,3/10 —molt deficient— des de la perspectiva del bé comú.

Diagnòstic final

No estem davant una simple acumulació d'errors independents. Es reconeix un model:

1. Supervivència abans que projecte. Les grans decisions es prenen segons la necessitat immediata de conservar la majoria.
2. Relat abans que realitat. Primer es nega o reinterpreta el problema; després es culpa tercers; finalment es rectifica parcialment.
3. Anunci abans que execució. Habitatges, infraestructures, fons europeus i plans es valoren pel volum anunciat, no per la capacitat real acabada.
4. Distribució abans que generació. Es protegeix la renda present, però no es construeixen prou habitatges, productivitat, xarxes, famílies o sostenibilitat futura.
5. Fidelitat abans que independència. Els nomenaments són legals; és clar, però massa pròxims al partit o al president.
6. Responsabilitat dissolta. Les culpes sempre corresponen al PP, les autonomies, els jutges, les empreses, Europa, els mitjans, el Marroc o una crisi imprevista.
7. Direcció moral absent. En moments com Ceuta, la presència del president no és decorativa: mostra qui assumeix el pes de la realitat.

La conclusió més precisa no és que Espanya estigui destruïda. És més inquietant: Espanya encara creix i funciona gràcies a la societat, les empreses, els treballadors, les famílies, els funcionaris i la inèrcia de les seves institucions; però el Govern ha deteriorat o desatès moltes de les condicions que permetran que continuï funcionant demà.

Ceuta és l'última escena d'aquest patró: els agents perden les vacances, els emigrants dormen sense protecció suficient, la ciutat suporta la pressió, el Marroc conserva la palanca i el president dirigeix des del descans. Pot haver-hi comandament administratiu a distància. El que no hi ha és presència, exemple ni autoritat moral suficient.

Addenda geopolítica: una política exterior sense brúixola compartida

Durant dècades, la política exterior espanyola s'havia sostingut sobre quatre grans eixos: integració europea, aliança atlàntica, estabilitat mediterrània i projecció iberoamericana. El Govern Sánchez ha sotmès simultàniament a tensió tots quatre.

No ha trencat formalment amb cap d'aquests eixos. Espanya continua dins la UE i l'OTAN, participa en missions internacionals, ajuda Ucraïna i manté una xarxa diplomàtica important. Però ha substituït una política exterior d'Estat, sostinguda sobre consensos previsibles, per una política molt més presidencial, ideologitzada i variable.

Les decisions sobre el Sàhara, la Xina, Israel, l'Iran, Veneçuela o els compromisos de defensa s'han presentat sovint com a iniciatives personals de Sánchez, amb poc debat parlamentari previ i sense un consens mínim. El resultat és una política exterior visible, però no necessàriament influent; amb molta declaració moral, però amb poca capacitat per modificar la realitat.

1. La Xina com a «aliat visible»: una precisió necessària

La Xina no és formalment un aliat d'Espanya. No existeix una aliança militar ni un compromís xinès de defensa o assistència. La UE defineix la Xina simultàniament com a soci, competidor econòmic i rival sistèmic.

Per tant, la formulació més exacta seria:

El Govern Sánchez ha convertit la Xina en el seu interlocutor estratègic extracomunitari més visible i en el contrapès simbòlic a les males relacions amb l'Administració nord-americana.

Sánchez ha viatjat quatre vegades a la Xina en quatre anys. En la visita d'abril de 2026 afirmà que havia elevat la interlocució política bilateral al nivell més alt dels darrers 53 anys. Es firmaren dinou acords i s'establí un mecanisme permanent de diàleg estratègic.

No és criticable, en si mateix, dialogar amb la Xina. És una potència mundial, una gran economia i un actor indispensable en tecnologia, indústria i transició energètica. El problema és la desproporció entre la intensitat política del festeig i els resultats obtinguts.

2. Un dèficit comercial històric

Les dades són extraordinàriament desfavorables.

El 2025:

- Espanya importà de la Xina béns per valor de 50.250 milions d'euros.
- Només hi exportà per 7.972 milions.
- El dèficit comercial bilateral arribà a 42.278 milions d'euros, un màxim històric en termes nominals.
- La taxa de cobertura fou només del 15,9%: per cada 100 euros comprats a la Xina, Espanya només n'hi vengué 16.
- La Xina originà aproximadament tres quartes parts de tot el dèficit comercial espanyol de mercaderies. Fundació Consell Espanya-Xina
- La tendència no s'ha corregit el 2026. Durant el primer semestre:
- les importacions xineses assoliren els 26.600 milions d'euros;
- les exportacions espanyoles a la Xina, només 4.001 milions;
- el dèficit bilateral arribà ja a 22.599 milions;
- la Xina es convertí en el primer proveïdor d'Espanya, per davant d'Alemanya. Informe oficial de Comerç Exterior, juny de 2026

El dèficit comercial no és, per si sol, una demostració de fracàs. Una economia pot importar maquinària i components que augmentin la seva productivitat. Tampoc es pot afirmar que els viatges de Sánchez hagin causat el dèficit, que respon a factors estructurals: debilitat industrial espanyola, sobrecapacitat xinesa, subvencions públiques i desviació cap a Europa de productes que ja no entren amb facilitat als Estats Units.

Però sí que es pot afirmar que la política de «relació privilegiada» no ha aconseguit l'objectiu declarat de reequilibrar els intercanvis. Després de quatre viatges i desenes d'acords, la relació és encara més asimètrica.

Les visites i les fotografies no són resultats. El resultat és que Espanya ofereix mercat, interlocució política i accés a la UE, mentre continua trobant barreres per exportar productes i serveis amb valor afegit al mercat xinès.

3. Dependència industrial i tecnològica

La composició del dèficit és tan important com la seva magnitud. El 2025, Espanya importà de la Xina:

- prop de 19.800 milions en béns d'equip, telecomunicacions i material tecnològic;
- gairebé 13.000 milions en manufactures de consum;
- una proporció creixent d'automòbils, bateries, components elèctrics, plaques fotovoltaiques, inversors i sistemes d'emmagatzematge.

La Xina ja controla més d'una cinquena part de les vendes espanyoles de vehicles elèctrics. Xiaomi supera el 30% del mercat de telèfons intel·ligents i la dependència xinesa

és molt elevada en energia fotovoltaica, bateries i components electrònics (Real Instituto Elcano).

Les inversions xineses poden aportar beneficis reals. El flux d'inversió arribà a 643 milions d'euros el 2025, davant dels 149 milions de 2024. La planta de bateries de CATL i Stellantis a Figueruelas preveu una inversió de 4.100 milions i uns 4.000 llocs de treball. També hi ha la reactivació industrial d'Ebro-Chery a Barcelona i altres projectes en bateries, hidrogen i components.

Però aquests projectes només seran un èxit estratègic si incorporen:

- transferència tecnològica efectiva;
- proveïdors espanyols i europeus;
- centres de recerca i decisió a Espanya;
- ocupació industrial qualificada;
- control europeu de les dades;
- diversificació de components i matèries primeres;
- reciprocitat per a les empreses espanyoles a la Xina.

El mateix Real Instituto Elcano assenyala que moltes d'aquestes condicions depenen encara de compromisos informals, perquè Espanya no disposa d'una base jurídica prou sòlida per exigir-les.

Hi ha el risc de confondre industrialització amb simple localització de plantes de muntatge. Una fàbrica situada a Espanya no garanteix autonomia si la tecnologia, les patents, les bateries, el programari, els components crítics i les decisions continuen depenent de Pequín.

4. Seguretat tecnològica: el cas Huawei

La política espanyola continua sent menys prudent que la de diversos socis europeus en relació amb els proveïdors tecnològics d'alt risc.

Les operadores han retirat Huawei del nucli central de les xarxes 5G, però en continuen utilitzant equips en les xarxes d'accés. El Govern s'ha resistit a una exclusió general i ha mantingut contractes en àmbits sensibles.

La Comissió Europea advertí que el contracte del Ministeri de l'Interior amb Huawei per al sistema d'emmagatzematge relacionat amb escoltes judicials podia generar dependència respecte d'un proveïdor d'alt risc i incrementar la possibilitat d'ingerència estrangera. Resposta de la Comissió Europea.

En telecomunicacions, xarxa elèctrica, intel·ligència artificial, vehicles connectats i infraestructures digitals, el preu més baix no pot ser l'únic criteri. La seguretat nacional exigeix valorar qui controla el programari, les actualitzacions, les dades i la continuïtat del subministrament.

5. Divergència respecte de la política europea

La Unió Europea no defensa un desacoblament total de la Xina. La seva política és de reducció de riscos: mantenir comerç i cooperació, però reduir dependències crítiques, protegir sectors estratègics i exigir reciprocitat.

La Comissió denuncia:

- subvencions industrials xineses;
- excés de capacitat productiva;
- barreres d'accés al mercat;
- discriminació en contractació pública;
- transferències forçades de tecnologia;
- restriccions a l'exportació de matèries primeres;
- suport econòmic i tecnològic a Rússia. Comissió Europea

Espanya es manté formalment dins d'aquest marc, però posa molt més l'accent en l'obertura, la inversió i la cooperació que en la seguretat.

El cas dels vehicles elèctrics és revelador. Espanya havia donat suport inicialment a les mesures europees contra les subvencions xineses. Després del viatge de Sánchez a Pequín, el president demanà a la UE que reconsiderés els aranzels i Espanya acabà abstenint-se en la votació definitiva (Reuters).

Podia existir una raó industrial concreta: protegir Seat, afavorir les plantes de bateries o evitar represàlies contra el porc espanyol. Però el problema europeu és evident: si cada país negocia separadament els seus interessos amb Pequín, la Xina pot dividir la UE i reduir-ne la força negociadora.

Sánchez es presenta com a «pont» entre la Xina i Europa. Però no consta que la UE li hagi atorgat aquest mandat. Un país de dimensions mitjanes augmenta la seva força quan negocia a través d'Europa; la redueix quan intenta singularitzar-se davant una superpotència.

La contradicció és encara més gran si es considera que el 62,8% de les exportacions espanyoles es dirigeix a la UE, mentre que la Xina només absorbeix prop del 2%. El veritable espai econòmic i polític d'Espanya és Europa, no Pequín.

6. Deteriorament de la relació atlàntica

Les polítiques de Donald Trump, les amenaces comercials i la seva concepció transaccional de l'OTAN mereixen una crítica severa. Espanya no està obligada a secundar actuacions militars que consideri contràries al dret internacional. La negativa a utilitzar Rota i Morón per atacar l'Iran pot ser jurídicament i políticament defensable.

El problema no és discrepar dels Estats Units. El problema és permetre que la discrepància es converteixi en una fractura estructural i buscar simultàniament a Pequín la fotografia d'un contrapès.

Els Estats Units continuen sent:

- el principal inversor exterior a Espanya;
- un mercat essencial per a empreses espanyoles;
- el principal garant militar d'Europa;
- el soci fonamental de les bases de Rota i Morón;
- un actor central en energia, tecnologia, defensa, farmàcia i serveis avançats.

La inversió bilateral acumulada superava els 121.000 milions de dòlars el 2024 i les empreses nord-americanes ocupaven prop de 195.000 persones a Espanya. A Rota hi ha destructors nord-americans equipats amb defensa antimíssils i a Espanya uns 3.700 militars dels Estats Units (Congressional Research Service).

En canvi, tota la inversió xinesa acumulada entre 2010 i 2025 era d'uns 9.700 milions d'euros. Són magnituds i relacions estratègiques molt diferents.

Alienar Washington per aconseguir una relació privilegiada amb Pequín és una operació desproporcionada. Espanya ha de defensar la seva autonomia, però autonomia no significa quedar-se a mig camí entre l'aliança que la defensa i la potència de la qual depèn industrialment.

7. Defensa europea: voler autonomia sense assumir-ne el cost

Espanya destinava el 2024 aproximadament l'1,24% del PIB a defensa, el percentatge més baix de l'OTAN. El Govern accelerà la despesa i afirmà haver arribat al 2% el 2025, cosa que representa una correcció important.

Però després Espanya fou l'únic dels 32 membres de l'OTAN que no acceptà el nou compromís d'arribar al 5% el 2035 —3,5% estrictament militar i 1,5% en seguretat, infraestructures i resiliència— i obtingué una fórmula d'exempció (Reuters).

Es pot discutir legítimament si el 5% és excessiu. El fracàs és un altre:

- no hi ha un debat parlamentari seriós sobre les amenaces;
- no existeix un pressupost nou que autoritzi l'esforç;
- no hi ha un consens entre els grans partits;
- l'augment de 2025 fou precipitat i reactiu;
- el Govern proclama l'autonomia estratègica europea, però rebutja definir-ne públicament el cost.

No es pot reclamar una Europa independent dels Estats Units i, simultàniament, negar-li els recursos militars, industrials i tecnològics necessaris.

8. Incoherència respecte de Rússia i l'ordre internacional

Espanya ha ajudat Ucraïna, ha aplicat les sancions europees, ha acollit més de 250.000 refugiats ucraïnesos i manté milers de militars en missions de l'OTAN, la UE i l'ONU. Aquest és un component positiu que impedeix qualificar la política exterior de simplement «antioccidental».

Però aquesta posició conviu amb la presentació de la Xina com una «força estabilitzadora», malgrat el suport econòmic, diplomàtic i tecnològic de Pequín a Rússia.

El Govern denuncia, amb raó, la vulneració del dret internacional a Ucraïna, Gaza, l'Iran. Però és molt menys contundent davant:

- la repressió interna xinesa;
- Hong Kong;
- les amenaces contra Taiwan;
- el control polític de la societat i la informació;
- la contribució xinesa a la capacitat russa per mantenir la guerra.
- La repressió a Veneçuela

Defensa una política humanitària per Gaza però al mateix temps ha convertit els sahrauís en un nou poble sense país pel seu lliurament a les tesis de Marroc. Polítiques d'aquesta mena destrueixen la credibilitat.

Això origina una diplomàcia moralment selectiva: el dret internacional és invocat amb gran intensitat contra determinats governs, però queda en segon terme quan pot perjudicar la relació amb Pequín, Veneçuela o el Marroc

9. Pèrdua de densitat iberoamericana i mediterrània

La relació amb Iberoamèrica s'ha ideologitzat. El Govern ha mantingut una interlocució més estreta amb governs d'esquerra i ha perdut canals amb forces liberals, conservadores o democratacristianes. Un estudi recent de la Fundació Konrad Adenauer sosté que

l'Espanya de Sánchez ha reduït la seva capacitat transversal a la regió i ha deixat espai als Estats Units i, sobretot, a la Xina.

Algunes crisis, com la de Mèxic, han començat a normalitzar-se. Però el patró continua sent excessivament personal i ideològic: proximitat segons afinitats, conflictes verbals amb governs discrepants i absència d'una política estable que inclogui totes les democràcies.

Al Mediterrani, el balanç és encara més greu:

- cessió unilateral sobre el Sàhara;
- ruptura temporal amb Algèria;
- dependència migratòria del Marroc;
- crisi de Ceuta;
- deteriorament extrem de la relació diplomàtica amb Israel;
- incapacitat europea per estabilitzar el Sahel.

Espanya ha perdut marge en l'espai geopolític més immediat per intentar guanyar protagonisme en escenaris més llunyans.

Valoració

La política exterior de Sánchez té actius reals:

- suport a Ucraïna;
- participació en missions internacionals;
- reconeixement de Palestina;
- augment de la despesa de defensa fins al 2%;
- captació d'inversions industrials xineses;
- presidència espanyola de la UE el 2023;
- Teresa Ribera en una vicepresidència executiva de la Comissió Europea;
- progrés en l'execució dels fons europeus.

Però aquests actius no formen una estratègia coherent. Coexisteixen amb decisions unilaterals, aliances contradictòries i un deteriorament simultani de relacions essencials.

Factor	Diagnòstic
Relació amb la Xina	Molta visibilitat política, poca reciprocitat econòmica
Comerç bilateral	Dèficit històric i dependència tecnològica creixent
Inversió xinesa	Oportunitat industrial real, però amb transferència tecnològica incerta

Unió Europea	Espanya continua integrada, però introdueix divergències que Pequín pot explotar
Estats Units	Discrepàncies legítimes gestionades de manera potencialment perjudicial
OTAN i defensa	Correcció tardana de la despesa, sense consens ni planificació estable
Ucraïna i Rússia	Suport correcte a Kíiv, però incoherent amb la confiança atribuïda a Pequín
Mediterrani	Pèrdua de marge davant el Marroc i deteriorament d'altres relacions
Iberoamèrica	Ideologització i menor capacitat de relació transversal

Valoració específica: 3/10. Política exterior activa i visible, però estratègicament inconsistent, econòmicament desequilibrada i insuficientment europea.

La política exterior de Sánchez ha deixat de respondre a una doctrina d'Estat per convertir-se en una prolongació del lideratge personal del president. Espanya es distancia dels Estats Units sense disposar de capacitat militar autònoma; reclama més Europa mentre se singularitza davant la Xina; proclama la reciprocitat mentre suporta un dèficit comercial històric; defensa Ucraïna mentre presenta Pequín, principal sostenidor exterior de Moscou, com una força estabilitzadora; i abandona la posició tradicional sobre el Sàhara sense obtenir seguretat davant el Marroc. No és una política d'autonomia estratègica. És una acumulació de dependències creuades sense una brúixola nacional compartida.

Això completa bé el diagnòstic anterior: el Govern no només ha debilitat capacitats internes. També ha reduït la predictibilitat, la confiança i el marge de maniobra exterior d'Espanya.